

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Милена Шушулова-Павлова, Нов български университет,
за дисертационния труд на Сун Лей

на тема:

ИСТОРИЧЕСКО РАЗВИТИЕ И ОСОБЕНОСТИ НА МУЗИКАЛНАТА КУЛТУРА И ИЗКУСТВОТО В КИТАЙ ПРЕЗ XX-XXI ВЕК

редовен докторант в АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Повдив,

с научен ръководител: доц. Кирил Чапликов

за присъждане на образователна и научна степен „доктор“

по професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство,

научна област на висше образование 8. „Изкуства“

Биографични данни

Лей Сун е завършил степен бакалавър в Шънянската музикална консерватория (Shenyang Conservatory of Music), магистърска степен по хорово и оркестрово дирижиране в Националната музикална консерватория в Китай и Калифорнийската консерватория (California Baptist University in the USA) и образователна и научна степен „доктор“ по хорово и оркестрово дирижиране в Университета Тонбури в Тайланд, Банкок (Bangkok Thonburi University in Thailand). Организира инициативата „Весел хор“ с цел да се подобри музикалната култура в образователните институции и общността за началните и средните училища в Шънян. Чрез инициативата се създават 300 нови хорови формации и са проведени над 200 учебни часа от доброволци. Инициативата се радва на огромна обществена подкрепа и постига чудесни резултати. Доцент е по хорово и оркестрово дирижиране към Шънянската музикална консерватория в гр. Шънян, провинция Ляонин, и в университета в Шънян. Има принос за спечелването на над 30 златни и сребърни медали в различни състезания, в които участват студенти. Активно участва в проекти с национално и значение като печели титлата „Специално отличен ръководител на национален проект“. Многократно участва като жури в състезания по хорово пеене в страната и в чужбина. Работи като съветник в експертни групи за образованието на кадри към Министерството на образованието. Изпълнителен директор е на Асоциацията за хорово пеене и директор на Съюза на музикантите в провинция Ляонин. Изпълнителен директор и художествен ръководител на Детския хор към Радиото и телевизията в гр. Шънян.

Съдържание на дисертационния труд

Дисертационният труд е с обем от 194 страници, включени са 16 нотни примери и използвани източници (64 заглавия). Трудът е разделен на увод, 14 глави¹ и заключение. Трудът има енциклопедичен и описателен характер. На заседание на катедрения съвет на катедра „Музикална педагогика и дирижиране“ на 2.10.2024 е проведена вътрешна защита на дисертационния труд на докторанта Сун Лей и единодушно е гласувано допускането ѝ до публична защита.

Точно формулирани цели и задачи на дисертацията

¹ **Глава 1:** Преглед на развитието на китайската традиционна музикална култура. **Глава 2:** Развитие на китайската музикална култура през първата половина на XX век. **Глава 3:** Форми, жанрове и художествени характеристики на китайското творчество през първата половина на XX век. **Глава 4:** Развитие и художествени характеристики на китайската опера през първата половина на XX век. **Глава 5:** Представителни фигури и основни произведения на китайските композитори през първата половина на XX век. **Глава 6:** Развитие на китайската музикална култура през втората половина на XX век. **Глава 7:** Развитие и художествени характеристики на китайското песенно творчество през втората половина на XX век. **Глава 8:** Развитие и художествени характеристики на китайската опера през втората половина на XX век. **Глава 9:** Преглед на развитието на китайската музикална култура през XXI век. **Глава 10:** Развитие и художествени характеристики на китайската клавирна музика през XX-XXI век. **Глава 11:** Създаване и развитие на китайската камерна и инструментална музика през XX-XXI век. **Глава 12:** Развитие и художествени характеристики на китайската симфонична музика през XX-XXI век. **Глава 13:** Интеграция и еволюция на китайската и западната музикална култура през XX-XXI век. **Глава 14:** Обобщение и размисли за развитието на китайската музикална култура през XX-XXI век.

През XX век, с избухването на Опиумната война и нахлуването на западните сили, западните политически, икономически и културни явления постепенно навлизат в Китай, а заедно с тях и западната музика. По отношение на наследяването на традиционната музика, придворната музика на феодалното общество запада и остава народната музика. Възходът на движението "нова музика" и появата на "училищна музика" са важно начало за непрекъснатото интегриране и развитие на китайската и западната музика. Развитие на "училищните песни" в началото на XX век в Китай изиграва важна просветителска роля в развитието на съвременната китайска музика. Това води до появата на нови стилове и изпълнителски форми и до последващото развитие на музикалното образование, вокалната музика, клавириятна музика, за струнни и духови инструменти, за оркестрови ансамбли, както и до напредък в композицията и музикална теория. Формира се бъдещата рамка за развитие на новата китайска национална музика.

Обект на изследване в дисертацията е историческото развитие и особености на китайската музикална култура през XX и XXI в, както и нейни характерни черти и специфични качества. Трудът анализира основите и причините на еволюцията на китайската музика и интегрирането ѝ със западноевропейската музикална система. Изложението е конструирано спрямо класификацията на основните периоди на развитие на съвременната китайска музика, разделени на: първа половина на XX век, втора половина на XX век, текущите десетилетия на XXI век.

Поставени задачи, според разработката на научния проблем, са: 1). Историографски анализ на съвременната китайска музика. 2). Обсъждане на различните стилове на музиката в зависимост от различни исторически периоди в Китай. 3). Анализ на композитори и композиционни произведения. 4). Класификацията на музикалните произведения в исторически и хронологичен план. 5). Анализ на интеграционните музикални процеси определили взаимовлиянията на китайската и западните музикални системи. 6). Анализ на произхода на различните музикални произведения, на техните черти от гледна точка на различни етнически групи.

Значимост на изследвания проблем и актуалност

Дисертацията има за **цел** да представи ясно историографското подреждане и да съпостави традиционните характеристики на китайската музика в зависимост от специфичните за различните етнически региони особености на музикалния стил. Резултатите на настоящото изследване са полезни за дълбочинното разбиране на китайското музикално изкуство и теоретичното им значение за последващи научни разработки по темата. Според докторанта, XX век е вододел между традиционната китайска музика и съвременната професионална музика. Резултатът е висока степен на специализация в образованието, творчеството, изпълнението и академичните изследвания. Музикалните историци я наричат "нова музика" – дълбоко повлияна от западните професионални модели на мислене. Традиционната китайска музика има история над 5000 години, а периодът на "новата музика" е на по-малко 200 години.

Цялостният модел на китайската музика съпътства промените промените и модернизацията на китайското общество през XX век. В „периода на трансформация“ музикантите изпълняват две големи исторически задачи: 1). Създават нова китайска музика, принадлежаща на XX век. 2). Стартира широкомащабно и дълготрайно движение за колекциониране на традиционна музика, с цел да се остави на бъдещите поколения ценна библиотека от китайски музикални аудио материали, музикални инструменти, картини, музикални книги и музикални партитури.

Степен на познание на докторанта

Според **Сун Лей** през XX-XXI век развитието на китайската музика е изправено пред нови възможности и предизвикателства: 1). На фона на глобализацията важен въпрос пред е как по-добре да наследят и продължат традиционната китайска музикална култура и да усвоят отличните *музикални елементи* от цял свят за иновации и синтез. 2). След популярността на цифровата музика въпросът за авторското право върху музика става все по-актуален. Как да се засили защитата на авторското право върху музиката, на музикантите и да се насърчи здравословното развитие на музикалната индустрия. 3). Музикалното образование е важен път за култивиране на музикални таланти и предаване на музикалната култура, както и основа за развитие на музикалната индустрия. 4). Развитие на науката и технологиите носи нови

възможности и предизвикателства за музикалната индустрия. През XXI век развитието на китайската музика обръща повече внимание на социалната функция и на етническата принадлежност на музиката, за да предаде духовния смисъл и културното наследство на китайската нация чрез нея. В китайската музика ще се продължи тенденцията на диверсификация и интернационализация с принос и в развитието на световната музика и изкуство.

Докторантът разглежда развитието на китайската музика в различни исторически периоди:

- Въвеждането и влиянието на западната култура
- Устойчивостта и новаторството при местната култура
- Социалните промени и създаването на музика
- Процеса на обмен и интеграция на китайската и западната култури
- Наследството и развитието на музикалната култура

Докторантът извежда и анализира влиянието на китайската музика върху социалното и културно развитие на съвременен Китай

- Насърчаване на културните нововъведения и многообразието
- Отразяване на социалната действителност и националния дух
- Насърчаване на културния обмен и разпространение
- Укрепване на националната гордост и културната идентичност
- Обучение на музикални таланти и насърчаване на художественото образование

Коректност при цитирането

Сун Лей е коректен в своите цитирания.

Оценка на съответствието на автореферата с основните положения и приносите на дисертационния труд

Авторефератът отговаря на дисертацията.

Публикации по темата на дисертационния труд

Представени са 3 публикации по темата на докторантурата.

Сун, Лей. *The design of conductor's gestures corresponds to the musical emotions*. Magazine: Journal of Harbin Normal University, Published date: 2022. ISSN: 1673-0321.

Сун, Лей. *Влиянието на китайски музикални източници върху европейската музика в началото на XX век*. В: Научна конференция „Пролетни научни четения-2024“, АМТИИ – Пловдив.

Сун, Лей. *Развитието на китайската симфонична музика през XX век*. В: Научна конференция „Управленчески и маркетингови проблеми в изкуството“, 2024, АМТИИ-Пловдив.

Приноси на докторската дисертация

Независимо от историко-компилативния характер на дисертационната работа, тя има своите качества, по отношение на синтезираността, анализът на различните музикално-исторически процеси и дълбочинното отношение и пояснение на процедурите ѝ в последните 125 години (за широката аудитория извън Китай), както и за възможни научни последващи изследвания.

1. Дисертационният труд изследва конкретен исторически период в развитието на китайската музикална култура – XX и XXI век във всички аспекти на професионалното музикално творчество. Той изяснява процесите на промени и интеграция от традиционната многовековна музикална среда и творчество в Китай с влиянието и обогатяването им с традициите и стила на западноевропейската музика.
2. Дисертационният труд изследва в дълбочина националните характеристики на китайската музика, нейната устойчивост и новаторство в процесите на развитие и творчество, разкривайки тясната връзка и взаимното влияние между музиката, социалната култура, политическите процеси в конкретното историческо развитие.
3. Предоставена е изключително богата информация по отношение на най-открояващите се и характерни за този период композитори, произведения от всички жанрове и

изпълнители, като **те са прецизно систематизирани** във времевата линия на изследвания исторически период.

4. Направени са важни изводи по отношение на влиянието на западната музикална култура върху жанровото обогатяване на китайската музика по отношение на създадените **нови произведения в хоровата, камерно-инструменталната и симфонична музика.**
5. Описани са процесите на развитие на музикалното възпитание и образование, с прехода от традиционната музикална култура към влиянието на новите музикални тенденции в променящата се историческа и социална среда.
6. Чрез дисертацията се представя и анализира историографското подреждане и съпоставяне на традиционните характеристики на китайската музика в зависимост от специфичните за различните етнически региони особености на музикалния стил.

В заключение на това СТАНОВИЩЕ ще завърша със следната оценка:

Дейността на докторанта отговаря на *наукометричните показатели* за придобиване на образователната и научна степен „доктор“, според ЗРАСРБ. Дисертационният труд на **Сун Лей**, редовен докторант в АМТИИ, на тема: ИСТОРИЧЕСКО РАЗВИТИЕ И ОСОБЕНОСТИ НА МУЗИКАЛНАТА КУЛТУРА И ИЗКУСТВОТО В КИТАЙ ПРЕЗ XX-XXI ВЕК, заедно с носените от него приноси с научни и приложни качества, както и публикациите по темата, смятам напълно достатъчни, за да дам своята **положителна оценка** и да предложа на уважаемото научно жури **да присъди образователната и научна степен „доктор“** по професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство на **Сун Лей**, според изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

11.12.2024, София

Проф. д-р Милена Шушулова-Павлова